

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 72/21
V Lucemburku dne 29. dubna 2021

Rozsudek ve věci C-504/19
Banco de Portugal, Novo Banco SA a Fondo de Resolución v. VR

Bezpodmínečné uznání reorganizačního opatření, jež bylo se zpětnou účinností přijato vůči úvěrové instituci, je v rozporu s unijním právem, pokud znamená, že klient již nemůže pokračovat v soudním řízení ve věci samé zahájeném proti „překlenovací bance“, na kterou bylo dotčené pasivum předtím převedeno

V roce 2008 uzavřela VR, fyzická osoba, smlouvu s Banco Espírito Santo, Sucursal en España (dále jen „BES Španělsko“), španělskou pobočkou portugalské banky Banco Espírito Santo (BES), prostřednictvím níž nabyla prioritní akcie určité islandské úvěrové instituce. V kontextu závažných finančních obtíží společnosti BES se Banco de Portugal rozhodla rozhodnutím přijatým v srpnu 2014 založit „překlenovací banku“, nazvanou Novo Banco SA, na kterou byla převedena aktiva, pasiva a nemajetkové součásti BES. Určitá pasiva byla nicméně z převodu na společnost Novo Banco vyloučena. Po uvedeném převodu Novo Banco SA, Sucursal en España (dále jen „Novo Banco Španělsko“) zachovala obchodní vztah, který VR navázala se společností BES Španělsko.

Dne 4. února 2015 podala VR žalobu k Juzgado de Primera Instancia de Vitoria (soud prvního stupně ve Vitorii, Španělsko) směřující proti společnosti Novo Banco Španělsko, kterou se domáhala určení neplatnosti smlouvy nebo podpůrně jejího ukončení. Novo Banco Španělsko namítala, že není pasivně legitimována, neboť podle rozhodnutí ze srpna 2014 představuje údajná odpovědnost pasivum, které na ni nebylo převedeno.

Vzhledem k tomu, že soud prvního stupně ve Vitorii návrhu VR vyhověl, podala Novo Banco Španělsko odvolání k Audiencia Provincial de Álava (provinční soud v Álavě, Španělsko). V průběhu řízení předložila dvě rozhodnutí, která dne 29. prosince 2015 přijala Banco de Portugal. Uvedená rozhodnutí pozměňovala rozhodnutí ze srpna 2014, když zejména upřesňovala, že „závazky společnosti BES, které se nepřevádí na společnost Novo Banco, jsou zejména: [...] jakákoliv odpovědnost, která je předmětem některého z řízení specifikovaných v příloze I“, mezi nimiž figuruje i řízení zahájené žalobou VR. Navíc stanovovala, že v rozsahu, v němž aktiva, pasiva či nemajetkové součásti měly zůstat součástí rozvahy společnosti BES, ale byly ve skutečnosti převedeny na společnost Novo Banco, se tyto převádí s účinností k 3. srpnu 2014 ze společnosti Novo Banco zpět na společnost BES.

Vzhledem k tomu, že provinční soud v Álavě odvolání podané společností Novo Banco Španělsko zamítl, podala posledně uvedená mimořádný opravný prostředek k předkládajícímu soudu, Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko). Novo Banco Španělsko má za to, že podle směrnice 2001/24 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí¹ mají rozhodnutí z 29. prosince 2015 bez dalších formálních náležitostí účinky ve všech členských státech. Tribunal Supremo, který měl za to, že tato rozhodnutí se zpětnou účinností změnila rozhodnutí ze srpna 2014, předložil Soudnímu dvoru otázku, zda takové věcné změny musí být uznány v probíhajících soudních řízeních.

Závěry Soudního dvora

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí (Úř. věst. 2001, L 125, s. 15; Zvl. vyd. 06/04, s. 15).

Soudní dvůr podotýká, že podle směrnice 2001/24 jsou reorganizační opatření v zásadě uplatňována podle právních předpisů domovského členského státu a vyvolávají bez dalších formalit v celé Unii účinky stanovené uvedenými předpisy. Jako výjimku z uvedené zásady však článek 32 směrnice stanoví, že účinky reorganizačních opatření na probíhající soudní řízení týkající se majetkové hodnoty nebo práva, kterého byla úvěrová instituce zbavena, se řídí výhradně právem členského státu, ve kterém soudní řízení probíhá.

Soudní dvůr především uvádí, že použití daného článku 32 vyžaduje **splnění tří kumulativních podmínek a že tyto jsou ve sporu v původním řízení splněny**. Zprvce se totiž musí jednat o reorganizační opatření ve smyslu směrnice 2001/24, což je v projednávaném případě splněno, neboť rozhodnutí z 29. prosince 2015 mají zachovat nebo obnovit finanční situaci úvěrové instituce.

Zadruhé **musí probíhat soudní řízení**, pod kterýžto pojem spadají toliko řízení ve věci samé. V projednávaném případě musí být původní řízení považováno za řízení ve věci samé a rozhodnutí z 29. prosince 2015 byla přijata v okamžiku, kdy řízení zahájené VR dne 4. února 2015 již probíhalo.

Zatřetí **se probíhající řízení musí týkat „majetkové hodnoty nebo práva, kterého byla úvěrová instituce zbavena“**. S ohledem na rozdíly mezi jednotlivými jazykovými verzemi článku 32 směrnice 2001/24 Soudní dvůr zkoumal účel tohoto ustanovení a konstatoval, že jeho cílem je podřídit účinky reorganizačních opatření nebo likvidačních řízení na probíhající řízení právu členského státu, v němž toto řízení probíhá. S takovým cílem by přitom nebylo v souladu, kdyby z použití posledně uvedeného práva byly vyloučeny účinky reorganizačních opatření na probíhající soudní řízení, pokud se toto řízení týká případné odpovědnosti, která byla prostřednictvím takových reorganizačních opatření převedena na jiný subjekt. Článek 32 se tak musí použít, **pokud jde o rozvahové položky úvěrové instituce, představované aktivy i pasivy, které jsou předmětem přijatých reorganizačních opatření, přičemž u případné odpovědnosti dotčené ve sporu projednávaném před Tribunal Supremo tomu tak je**.

Následně, pokud jde o rozsah účinků reorganizačních opatření řídících se právem členského státu, v němž soudní řízení probíhá, Soudní dvůr uvádí, že **právo tohoto členského státu upravuje veškeré účinky, které taková opatření mohou na takové řízení mít, bez ohledu na to, zda jsou procesní, nebo hmotněprávní**.

Ze směrnice 2001/24 tudíž vyplývá, že **procesní i hmotněprávní účinky reorganizačního opatření na probíhající soudní řízení ve věci samé se řídí výlučně právem členského státu, v němž toto řízení probíhá**.

Soudní dvůr kromě toho uvádí, že **uznání účinků rozhodnutí z 29. prosince 2015 v řízení před Tribunal Supremo**, jež by mohlo zpochybnit soudní rozhodnutí již přijatá ve prospěch VR, **by bylo v rozporu se zásadou právní jistoty**. A dále **připuštění toho**, že reorganizační opatření přijatá příslušným orgánem domovského členského státu po podání takové žaloby v jiném členském státě, v jejichž důsledku **se se zpětnou účinností mění právní rámec relevantní pro rozhodnutí sporu**, který k podání žaloby vedl, by mohla soud, jemuž byla žaloba předložena, vést k jejímu zamítnutí, by představovalo **omezení práva na účinnou soudní ochranu** ve smyslu čl. 47 prvního pododstavce Listiny základních práv Evropské unie.

Soudní dvůr tak dochází k závěru, že směrnice 2001/24 vykládaná ve světle zásady právní jistoty a práva na účinnou soudní ochranu **brání tomu, aby byly v probíhajícím soudním řízení ve věci samé bez dalších podmínek uznány účinky takového reorganizačního opatření, jaké představovala rozhodnutí z 29. prosince 2015, pokud takové uznání vede k tomu, že úvěrová instituce, na níž bylo pasivum převedeno předchozím reorganizačním opatřením, se zpětnou účinností ztratí svou pasivní legitimaci v probíhajícím řízení, čímž by došlo ke zpochybnění soudních rozhodnutí, která již byla přijata ve prospěch žalobkyně v tomto řízení**.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499